

zemlji različitih kulturnih tradicija od one iz koje je došao.

Ja sam pokušao u teorijskom pri- logu razlučiti funkcije muzejskog predmeta u okviru muzeologije kao znanstvene discipline i tog istog predmeta kao objekta izučava- nja u temeljnim znanstvenim disci- plinama, iznalazeći veze u kojima taj predmet služi kao spona između dvaju različitih znanstvenih disci- plina. U tom sam kontekstu nagla- sio kako se muzeologija zadržava na komunikacijskoj i informacijskoj razini primjenjujući sintetički pris- tup, a temeljne znanstvene disci- pline na dokumentacijskoj i komu- nikacijskoj razini uz primjenu pre- težno analitičkih pristupa.

Zapažena je diskusija Oystein Frø- ilanda (Norveška), koji je inzisti- rao na utvrđivanju odnosa muzeja i života posredstvom muzejskih predmeta naglašavajući da razlika između muzejske i prave realnosti mora naći mjesta u obrazovnim programima.

Peter van Mensch (Nizozemska) ni- je sudjelovao u radu simpozija, ali je poslao pismeni prilog u kome analizira muzejske predmete kao nosioce podataka, a muzeologiju kao disciplinu koja treba izučavati i štititi informacije koje su sadržane u muzejskim predmetima. Ana- lizirajući značenja daje vrlo instruk- tivan primjer načina na koji se može promatrati kartonska kutija za veliki hamburger (Big Mac Box).

Usvojeno saopćenje, kojim se iz- ražava gledište komiteta prema te- matici koja se razmatrala na sim- poziju, moglo bi se sažeti na ur- gentno traženje da se muzejski predmet i njegovo proučavanje i rukovanje vrate na središnje mje- sto u muzeološkom obrazovanju. U tom kontekstu se preventivna zaš- tita smatra bitnim sastavnim dije- lom znanja što ga moraju imati muzejski radnici. Stoga sadržaji ta- kvih programa traže stručnu i me- đunarodno prihvaćenu artikulaciju. Dio izlaganja s ovog simpozija ob- javljen je na našem jeziku u časo- pisu »Informatologia Yugoslavica«, 18 (1—2), 1986.

Sva izlaganja, program i rezolucija sa simpozija objavit će se u pose- bnoj brošuri ICOM-a u redakciji Nacionalnog komiteta ICOM-a za Jugoslaviju a izići će iz tiska u pr- voj polovici 1987. godine.

Iako je na simpoziju sudjelovalo relativno malo stručnjaka, ipak mo- žemo biti zadovoljni kvalitetom i aktualnošću iznesenih misli i isku-

stava i reći da su se Dubrovnik i Interuniverzitetski centar pokazali kao izvanredan resurs za održava- nje muzeoloških seminara i teča- jeva.

Konferencija PTT — muzeja — Stockholm, 2—5. rujna 1986.

Dunja Radošević

PTT—muzej,
Zagreb

Primljeno: 14. 11. 1985.

Godine 1986. obilježena je 350-go- dišnjica postojanja Švedske pošte pa je tom prilikom u Stockholmu organizirana velika međunarodna filatelistička izložba **Stockholmia '86**. Za radnu grupu PTT-muzeja Me- đunarodnog društva muzeja tran- sporta (pri ICOM-u/UNESCO) upri- ličena je u Stockholmu od 2. do 5. rujna 1986. godine prva samostal- na konferencija koja je uglavnom održana 1986. god. u zgradi Poštan- skog muzeja. Prisustvovalo je više od 40 sudionika iz mnogih evrop- skih zemalja te predstavnici iz Me- ksika.

Svakodnevno su, nakon razgleda- vanja interesantnih postava i pro- stora, čitani referati, koji su potom bili prodiskutirani. Tako se saznalo da svi PTT-muzeji nemaju iste sa- držaje. Primjerice, PTT-muzeji u Njemačkoj, Čehoslovačkoj, Mađar- skoj, Švicarskoj kao i u Jugoslavi- ji svojim radom obuhvaćaju podru- čje pošte, telegrafije, telefonije i filatelije. U okviru filatelističke or- ganizacije Švedska ima muzej s poštanskim i filatelističkim sadržajima a telekomunikacije su prezen- tirane u drugoj muzejskoj ustanovi koja je administrativno i jednim ho- dnikom povezana s Tehničkim mu- zejem. Zanimljiv je holandski PTT- muzej u Haagu koji svojom djelat- nošću — filatelija, povijest pošte i telekomunikacija — obuhvaća i po- vijest radija. U Velikoj je Britaniji filatelija odvojena od PTT-muzeja tako da se velika filatelistička zbir- ka nalazi u Britanskoj knjižnici u Londonu.

Uvodne su teme Konferencije bile: **Kako zainteresirati ljude za PTT- muzeje?; Koju vrstu predmeta tre- ba PTT-muzej sakupljati?; Kako za- štiti izložene predmete?; Ruko- vanje, držanje i čuvanje maraka;**

Novinske marke u Čehoslovačkoj; Različiti načini prezentiranja mara- ki i proizvodnje maraka u poštan- skim muzejima, Publikacije PTT-mu- zeja.

Elisabet Olofsson, kustos Poštan- skog muzeja iz Stockholma, dala je konkretan opis radova na rekon- strukciji zgrade Poštanskog muzeja i rada na novom postavu, navode- či pritom niz organizacijskih pote- škoća uz izričitu napomenu da nije bilo problema financijske prirode. Prikazujući povijest švedske pošte, švedski su muzealci postavljali ptt- predmete u scene oživljene lutka- ma. Vrlo je interesantan pristup lutkama. Dokumentarno su traženi podaci o osobama koje su bile ve- zane uz pojedinu vrstu izloženih predmeta. Tako je izabran tip oso- be koja je vrlo realistično, s punom ekspresijom, prikazana lutkom. Svi ostali za ugodaj neophodni — ali anonimni pojedinci i grupe ljudi — prikazani su potpuno apstraktno.

Uz drvene voluminozne i kartonske plošne skulpture zanimljiv je pri- kaz na tapetom prekritoj zidnoj po- vršini — od tapete izrađena, na sa- mom zidu, uobličena je silueta po- štanske činovnice. Po mišljenju au- torice izložba ne smije davati neu- tralan, kompletan pregled povijesti pošte već prikazati razvoj pošte u društvu, tako da posjetilac ne čita »školsku knjigu povijesti« jer mu scena budi interes i pobuđuje no- va viđenja povijesti. Tekst u poš- tanskom postavu iznosi on što se ne može vizualizirati, dok je fi- lateljijski postav opisan pratećim tekstom.

Zanimljiva su iskustva Larsa Alma, švedskog dizajnera svjetla, koji preporučuje da se u radu na mu- zejskim postavima angažiraju ar- hitekt i dizajner svjetla koji imaju i solidno muzealno iskustvo. Samo tako će se stvoriti odgovarajući ambijent u kojem će eksponati ma- ksimalno govoriti jezikom zamišlje- ne teme izložbe.

Sadašnji predsjednik Grupe PTT- muzeja pri ICOM-u, direktor že- nevskog PTT-muzeja Jean Pierre Haldi, smatra da su osnova za rad muzeja potpora i novac. U radu muzeja preporuča sakupljanje u ko- jem se polazi od širokog interesa za mnoštvo predmeta ali se isto- vremeno treba težiti i visokoj kva- liteti. Pritom treba uzeti u obzir da ono što su prethodnici sakupljali sačinjava muzej današnjice, a ono što se danas sakuplja kreacija je muzeja sutrašnjice.

Osim referata vezanih uz uvodne teme, kustosi PTT-muzeja iz Frankfurta, Budimpešte, Helsinkija i Zagreba predstavili su svoje muzeje kraćim dijaprojekcijskim prikazima. Sudionici Konferencije obilazili su mnoga zanimljiva mjesta vezana uz djelatnosti njihovih muzeja.

U Poštanskom muzeju suvremeni je postav filatelističke izložbe koja — markama, razglednicama i pismima — prikazuje povijest Stockholma. U Muzeju telekomunikacija zorno je i moderno kroz dva kata prikazan razvoj telegrafije i telefonije. Kuriozitet predstavlja prva radna soba L. M. Ericssona koja je kompletno — s drvenim zidovima i štuko-stropom — prenesena u prostor muzeja. U podrumskom dijelu zgrade nalazi se veliki depo s naj-suvremenijim tehničkim rješenjima, a još veće spremište muzeja udaljeno je 40 km od Stockholma.

U okviru Konferencije bio je organiziran i posjet Poštanskoj štampariji, gdje su se sudionici dijapozitivima, a poslije i »uživo«, upoznali s procesom proizvodnje maraka u cijelosti. Među najcjenjenijim graverima švedske proizvodnje maraka je i mladi Zagrepčanin Zlatko Jakuš.

Velikom filatelističkom izložbom **Stockholmia '86** uz 6000 panoa ispunjenih najraznoražnijim markama svijeta, obuhvaćena je izložba **350 godina švedske pošte** s paralelnim prikazom zbivanja u svijetu i dostignuća na PTT-području. Ova foto-izložba oživljena je s desetak eksponata iz povijesti poštanskog transporta. U okviru filatelističke izložbe Poštanski je muzej iz Stockholma organizirao sociološko istraživanje kojim bi se trebali ustanoviti rezultati, svrha i potreba takvog izlaganja.

Savršena organizacija Konferencije PTT-muzeja bila je okrunjena jednodnevnim izletom u Skokloster, srednjovjekovni dvorac pedesetak kilometara udaljen od Stockholma, poznat po izvrsno sačuvanim interieurima, jednoj od najvećih zbirki oružja na svijetu i obližnjem Muzeju automobila.

Konferencija PTT-muzeja nosi poruku o nužnosti komuniciranja među stručnjacima, kojih je rad najizraavnije povezan s poviješću ljudske komunikacije, kako bi i taj vid povijesti bio što efikasniji u svijesti graditelja današnjeg i sutrašnjeg zblizavanja svijeta.

ABSTRACT

The conference of PTT museums

D. Radošević

On the occasion of the 350th anniversary of the Swedish post office in Stockholm an international stamp exhibition was staged and a conference organized of the working party of the PTT museums of the International Society of Transport museums (affiliated to ICOM/UNESCO). Participants at the conference discussed the necessity of cooperation between experts directly connected with the development of world communication systems.

Dokumentacijski komitet ICOM-a — novoosnovana radna grupa za unapređenje rada na području dokumentacijskih i informacijskih sistema u muzejima

Primljeno: 19. 1. 1987.

Međunarodni komitet za dokumentaciju (CIDOC) ICOM-a osnovao je tijekom 1985. god. Radnu grupu za dokumentacijske centre muzejskog usmjerenja s namjerom da predstavnici svih muzejskih dokumentacijskih centara u svijetu unaprijede rad samog Dokumentacijskog centra ICOM-a kao i slijedeća područja muzeološkog rada:

- razvijanja standarda za muzejsku djelatnost;
  - izgradnja zajedničke baze podataka za muzeje;
  - izrada Međunarodne muzeološke bibliografije;
  - sudjelovanje u dogradnji mreže informacijskog i dokumentacijskog sistema ICOM-ova Dokumentacijskog centra, koja treba pokrivati cijelo područje muzeja širom svijeta;
  - priprema osnovnog priručnika za dokumentaciju u muzejima širom svijeta;
  - zastupanje programa ICOM Unesco-ova Dokumentacijskog centra;
  - povezivanje i s nemuzejskim organizacijama kao što je UNISIST i IFLA;
  - razvijanje zajedničke politike nabave publikacija za muzeje i dr.
- Zamišljeno je da ova radna grupa djeluje kao forum za sve lokalne nacionalne i međunarodne organizacije orijentirane na korištenje

muzeološke literature i širu obradu muzejske dokumentacije.

Muzejski dokumentacioni centar iz Zagreba sudjeluje aktivno u radu ove Radne grupe, napose u dijelu razvijanja međunarodnih muzejskih standarda, izradi muzeološke bibliografije i muzejske dokumentacije. Muzeji ili organizacije zainteresirani da sudjeluju u radu ove Radne grupe trebaju se obratiti kolegi D. Andrew Robertsu na adresu: The Museum Documentation Association, Building O, 347 Cherry Hinton Road, CAMBRIDGE CB1 4DH, United Kingdom.

B. Š.

Kalendar ICOM-ovih konferencija u 1987. godini

4—8. svibnja (maja), Frankfurt a. M., SR Njemačka

ICOM-ov Međunarodni komitet za primijenjenu umjetnost. Tema: Konceptija i programiranje novih muzeja.

Obratiti se: Dr. Annaliese Ohm, Direktorin des Museums für Kunsthandwerk, Schaumainkai 17, 6000 Frankfurt/Main, Fed. Rep. of Germany

6—12. srpnja (jula), Pariz, Francuska

ICOM-ovo Međunarodni komitet za obrazovanje i kulturnu akciju (CECA). Tema: Muzeji: Mjesta za razonodu, komunikaciju i edukaciju. Obratiti se: Mrs Adèle Roberz, Cité des Sciences et de l'Industrie, Etablissement Public du Parc de La Villette, 211 ave. Jean-Jaurès, 75930 Paris Cédex 19, France

11—13. srpnja (jula), Montgomery, Ala., SAD

Međunarodna konferencija o baza-podataka u humanističkim i društvenim znanostima.

Obratiti se: Dr. Lawrence J. McCrank, Dean, AUM Library and Resource Center, Auburn University at Montgomery, Montgomery, AL 36193-0401, USA

3—9. kolovoza (augusta), Washington, D. C., SAD

Sastanak ICOM-ova komiteta za sigurnost i godišnja skupština Nacionalnog odbora za sigurnost Smithsonian Institution's.